

Suomi sijoittui vahvasti WEF:n uudessa analyysissä

Innovatiivisuus kuitenkin heikkoutena

VILLE KAITILA¹

Tutkija, ETLA

Suomi pärjasi hyvin World Economic Forumin uudessa talouskasvun edellytyksiä ja näkymiä eri maissa luotaavassa vertailussa. Yhteiskunnan osallistamisessa, kestävyudessa ja resilienssissä Suomen sijoitus oli top-5:ssä ja innovatiivisuudessa 10. Tarkastelu on sukua WEF:n aiemmalle kilpailukykytarkastelulle, mutta suora vertailu julkaisujen välillä ei ole mielekäs. Erityisesti ympäristön tila on nyt raportissa aiempaa suuremmassa roolissa.

WORLD ECONOMIC FORUM (WEF)² julkaisi 17.1. uuden globaalien tarkastelun talouskasvun edellytyksistä ja näkymistä eri maissa nimeltään The Future of Growth Report 2024, <https://www.weforum.org/publications/the-future-of-growth-report/>.

Aiemmin WEF on julkaissut globaalia kilpailukykyindeksiä ainakin vuosina 1996–2019. Nykyisen ja aiempien mitareiden välillä on yhtäläisyyksiä. Uusikin julkaisu nojautuu sekä tilastoihin että yritysjohtajille suunnattuun kyselyyn heidän asuinmaataan koskien. Analyysi ja julkaisun rakenne ovat kuitenkin muuttuneet sen verran paljon, ettei vertailu vanhaan kilpailukykyindeksiin, jossa Suomi sijoittui viimeksi vuonna 2019 julkaistussa vertailussa sijalle 11 yhteensä 141 maan joukossa, ole mielekäs.

WEF on nyt analysoinut neljää pilaria, joiden he arvioivat vaikuttavan pitkän aikavälin kasvuedellytyksiin: innovatiivisuus, osallistaminen, kestävyys ja resilienssi. Kullekin pilarille on maittain raportoitu indeksiluku (0–100). Aiempaan kilpailukykyanalyysiin verrattuna erityisesti ympäristön tila on nyt raportissa suuremmissa roolissa.

Indeksin perusteella maat voidaan laittaa järjestykseen, joskaan WEF ei ole sitä tehnyt. WEF ei myöskään ole laskenut näiden neljän pilarin avulla kokonaisindeksiä tai -sijoituksia. Tässä muistiossa olemme kuitenkin tehneet nämä molemmat. Olemme laskeneet indeksiarvojen perusteella maiden sijoituksen kussakin pilarissa erikseen. Lisäksi olemme laskeneet suuntaa antavasti neljän pilarin indeksiarvoista aritmeettisen keskiarvon kullekin maalle ja saaneet siten maille ”kokonaisindeksin”.

Maakohtaiset tulokset

Indeksiarvot eri pilareissa kärjen ja Suomen keskeisten vertailumaiden osalta on esitetty kuviossa 1. Maat on järjestetty laskemamme ”kokonaisindeksin” mukaisessa laskevassa järjestyksessä. Tällä tavalla esitettynä maiden kärki on: Ruotsi, Sveitsi, Suomi, Tanska ja Alankomaat yhteensä 107 maan joukossa. Kuviossa 2 on esitetty ”kokonaisindeksin” arvo maittain maailmankartalla, josta nähdään sinisen sävyissä myös, mitkä maat ovat WEF:n tarkastelussa mukana.

Ruotsin, Suomen ja Tanskan sijoitus on suhteellisen tasainen eri pilareissa (ks. taulukko 1), kun taas Sveitsillä ja Alankomailla on yksi selvästi huono pilari. Suomen sijoitus osallistamisessa on toinen Sveitsin jälkeen, resilienssissä kolmas Luxemburgin ja Uuden-Seelannin jälkeen sekä kestävyysviides Ruotsin, Tšadin, Jordanian ja Ruandan jälkeen.³

Sen sijaan innovatiivisuudessa Suomi jää kymmenenneksti tuttuun korkean tulotason maiden jälkeen. Verrattuna keskimäärin niihin maihin, joille Suomi häviää tässä pilarissa, takamatkaa kertyy eniten patenttihakemusten kokonaismäärässä, henkeä kohti lasketussa ICT-pääomassa, korkean teknologian osuudessa tehdasteollisuudessa, tieteellisissä julkaisuissa, kotimaisessa luotonannossa yksityiselle sektorille suhteessa bkt:hen sekä kehittyneiden palvelujen viennissä. Suomen vahvuutena on tietointensiivinen työllisyysaste. Osittain näihin muuttujiin vaikuttaa kansantalouden koko (patenttihakemusten määrä), mutta kokonaisuutena ottaen Suomi on kuitenkin selvästi jäljessä myös Ruotsia ja Tanskaa WEF:n innovatiivisuus-pilarissa.

Kuvio 1 Eri maiden saamia indeksiarvoja (0–100) WEF:n neljässä pilarissa sekä Etlan niistä laskemassa keskiarvossa

	”Kokonaisindeksi”	Innovatiivisuus	Osallistaminen	Kestävyys	Resilienssi
1. Ruotsi	71,1	74,9	75,8	62,9	71,0
2. Sveitsi	69,5	80,4	77,9	49,8	69,9
3. Suomi	68,7	68,0	77,7	58,0	71,3
4. Tanska	68,6	73,4	77,6	54,7	68,5
5. Alankomaat	66,1	73,3	75,9	49,2	65,9
6. Saksa	66,0	69,4	72,9	56,3	65,5
7. Itävalta	65,2	66,3	73,7	51,9	68,8
8. Britannia	64,0	68,5	72,2	54,0	61,4
9. Ranska	63,9	66,7	71,9	52,7	64,3
10. Australia	63,7	65,9	76,3	43,1	69,5
11. Japani	63,5	66,4	68,7	52,6	66,3
12. Etelä-Korea	63,3	68,8	70,4	53,1	61,0
13. Yhdysvallat	63,2	74,1	70,6	43,6	64,6
14. Kanada	62,8	65,1	75,8	44,8	65,6
17. Viro	62,2	64,3	75,6	43,7	65,1
18. Belgia	61,6	65,8	71,4	45,6	63,5
20. Irlanti	59,9	63,8	70,2	42,4	63,2
23. Espanja	59,4	56,1	70,7	52,5	58,3
25. Italia	58,6	58,4	66,8	50,6	58,8
26. Tsekki	58,1	57,0	71,8	45,5	58,0
Maailma	50,2	45,2	55,9	46,8	52,8

Maan edessä oleva numero kertoo maan sijoituksen, kun ne järjestetään neljän pilarin indeksiarvojen (0–100) keskiarvon mukaiseen järjestykseen. Joitakin pienempiä maita on jätetty kuvioista pois. ”Maailma” on WEF:n analyysissä olevien 107 maan keskimääräinen indeksiarvo kussakin pilarissa WEF:n laskemana.

Lähteet: WEF: The Future of Growth Report 2024 ja Etlan laskelmat.

Taulukko 1 Maiden järjestys WEF:n The Future of Growth Report 2024 -julkaisun neljässä pilarissa ja pilarien indeksiarvoista lasketun keskiarvon antama ”kokonaissijoitus”

Maa	”Kokonaisindeksi”*	Innovatiivisuus	Osallistaminen	Kestävyys	Resilienssi
Ruotsi	1	3	9	1	4
Sveitsi	2	1	1	41	5
Suomi	3	10	2	5	3
Tanska	4	5	4	13	8
Alankomaat	5	6	7	44	10
Saksa	6	7	14	9	12
Itävalta	7	13	12	29	7
Britannia	8	9	15	17	25
Ranska	9	11	17	24	16
Australia	10	14	6	78	6
Japani	11	12	28	25	9
Etelä-Korea	12	8	22	23	26
Yhdysvallat	13	4	21	74	14
Kanada	14	17	8	69	11
Uusi-Seelanti	15	20	5	96	2

* Etlan laskema keskiarvo WEF:n pilarien indeksiarvoista. Maat on järjestetty tämän sijoituksen mukaan korkeimmasta alimpaan.

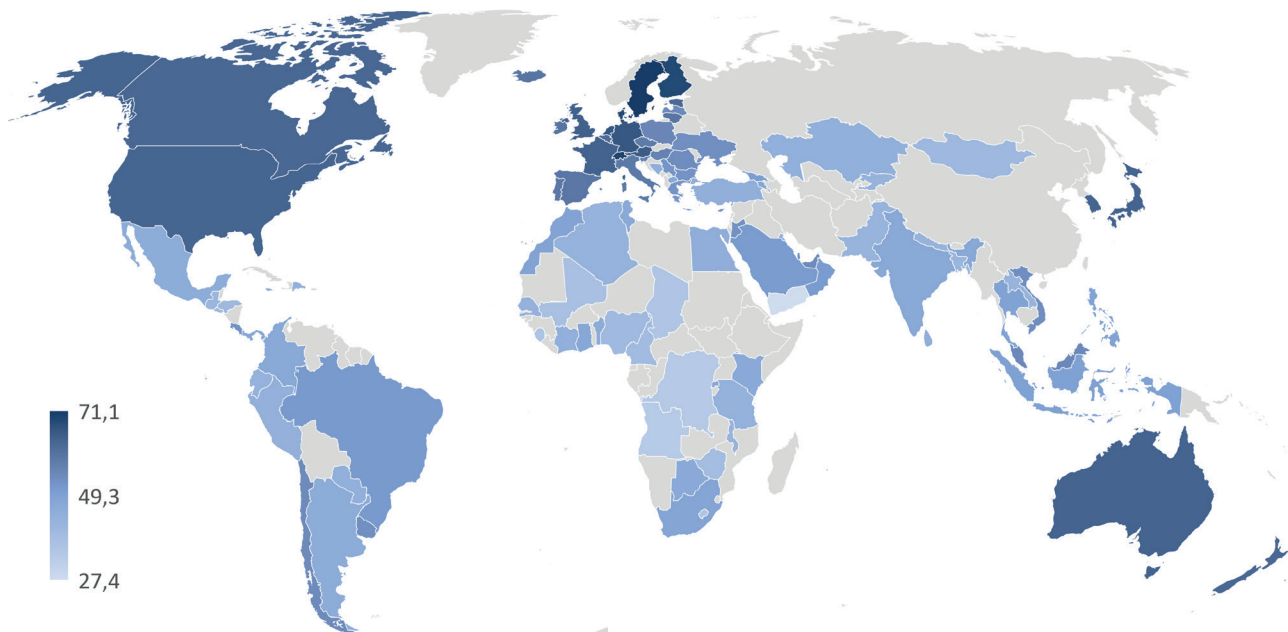
Lähteet: WEF: The Future of Growth Report 2024 ja Etlan laskelmat.

Jos raporttia lähestytään puhtaasti kansantalouden tuotavuuskehityksen näkymien – ja siten tulotason kehityksen – kannalta, innovatiivisuus on todennäköisesti tärkein yksittäinen pilari, jota muut pilarit kuitenkin tukevat. Innova-

tiivisuuden edellytysten tukemisen merkitys korostuu tästä syystä Suomen osalta.

WEF:n mukaan maailma on kokonaisuudessaan puolivälissä matkaansa saavuttaakseen innovatiivisen, osallista-

Kuvio 2 ”Kokonaisindeksin” arvo ja analyysissä mukana olevat maat

WEF:n neljän pilarin indeksiarvojen pohjalta laskettu keskiarvo eri maissa.

Lähteet: WEF: The Future of Growth Report 2024 ja Etlan laskelmat.

van, kestävä ja resilientin talouskasvun. Heikoin globaali taso on innovatiivisuudessa (45,2 / 100). Kestävyyden osalta indeksiarvo on keskimäärin 46,8 / 100, resilienssin osalta 52,8 / 100 ja osallistamisen osalta 55,9 / 100. Indeksiarvo sata on WEF:n määrittelemä teoreettinen maksimi. Korkein kansallinen arvo jossain yksittäisessä indeksissä on noin 80 ja alin 18.

Metodologia ja pilarien sisältö

WEF:n analyysi on tehty 84 muuttujan perusteella 107 maalle. Maajoukko on hyvin heterogeeninen, mikä lisää haasteita saada niistä riittävästi vertailukelpoisia tilastoja. WEF ei ole käyttänyt tilastoja, jotka tulevat suoraan kansallisilta tilastoviranomaisilta. Suurin osa käytetyistä muuttujista on tilastotietoja, joiden lähteinä ovat mm. IMF, Maailmanpankki, UNCTAD, WHO, ILO, WID ja FAO. Lisäksi WEF käyttää keväällä 2023 kerätyn WEF Executive Opinion Survey -kyselyn tuloksia. Muuttujat ja pilarit on normalisoitu nolasta sataan, missä sata kuvaa ”ihanne-tilaa”.

Innovatiivisuus (innovativeness) on WEF:n analyysissä määritelty maan kyvyksi omaksua ja kehittää teknologisen, sosiaalisen, institutionaalisen ja organisatorisen muutoksen myötä varmistaakseen pitkän aikavälin kasvunsa. Pilariin

liittyvät mm. osaaminen, tietotekninen pääoma, rahoitusjärjestelmä, yrityskulttuuri ja kilpailu, edistyneiden palvelujen vienti sekä tutkimus- ja tuotekehitystoiminta.

Osallistamisessa (inclusiveness) WEF huomioi, kuinka laajasti tarjolla olevat edut ja mahdollisuudet ovat koko kansan saavutettavissa. Pilarissa otetaan huomioon mm. työvoimaan osallistumisaste, yleisen terveydenhuollon saatavuus, tasa-arvo, sosiaalinen liikkuvuus, puhtaan juomaveden saatavuus, varallisuuserot sekä kansalaisoikeudet.

Kestävyys (sustainability) liittyy siihen, kuinka maan ekologinen jalanjälki ja rajalliset resurssit ovat tasapainossa. Pilariin liittyvät mm. osaaminen vihreässä teknologiasa, kasvihuonekaasupäästöjen ja jätteiden määrä suhteessa väestöön sekä fossiilisten polttoaineiden saamat tukiaiset.

Resilienssissä (resilience) on kyse siitä, kuinka maa pystyy kestäämään kohtaamaansa häiriöt ja elpymään niistä. Pilariin liittyvät WEF:n tarkastelussa mm. väestön ikärakenne, sairaalavuoteiden määrä, vientirakenteen monipuolisuus, infrastruktuurin laatu, maan luottoluokitus sekä poliittinen vakaus.

Nämä käsitteet ja muuttujat on esitetty tarkemmin alla englanninkielisessä kuviossa. Suomi ja muut kehittyneemmät maat saavat yleensä korkeampia indeksiarvoja kuin vähemmän kehittyneet maat. Poikkeuksena tästä on kestävyys, jossa kärkisijat menevät enimmäkseen alemman tulotason maihin.

Viitteet

- 1 Kiitän Petri Rouvista kommentista tähän artikkeliin.
- 2 ETLA on WEF:n Partner Institute, kansallinen partneri. Avustamme heitä online-kyselyn toteuttamisessa, mutta emme muutoin osallistu ao. raportin tai sen taustaselvitysten laadintaan, levittämiseen tai rahoittamiseen, emmekä saa WEF:ltä rahoitusta.
- 3 Tšad pärjää WEF:n mittarilla hyvin mm. uusiutuvassa energiassa ja veden kulutuksessa, Jordania mm. vihreässä osaamisessa ja biodiversiteetissä ja Ruanda mm. uusiutuvassa energiassa ja kasvihuonekaasupäästöissä.

Liitekuvio WEF:n käyttämä tarkastelukehikko

FIGURE 2 The Future of Growth Framework

Lähde: WEF: The Future of Growth Report 2024.

**Elinkeinoelämän
tutkimuslaitos**

Puh. 09-609 900
www.etla.fi
etunimi.sukunimi@etla.fi

Arkadiankatu 23 B
00100 Helsinki
